

29.1.2010

Valtionvarainministeriölle
Maa- ja metsätalousministeriölle
Sosiaali- ja terveysministeriölle

Viittaus Valtion ravitsemusneuvottelukunnan kirjeeseen 26.1.2010 koskien verotuksellisten keinojen käyttöä kansanterveyden edistämässä

Valtion ravitsemusneuvottelukunta on ministeriöille lähettämässään kirjeessä esittänyt kantanaan tyytyväisyytensä makeis- ja virvoitusjuomaveroon, kannattanut rasvaveron mahdollisuuden tarkastelua sekä toivonut fiskaalisten keinojen käyttöä kansanravitsemuksen edistämässä.

Valtion ravitsemusneuvottelukunnan jäsenistä Elintarviketeollisuusliitto ry:n, Päivittäistavara- ja Maataloustuottajain Keskusliiton edustajilla on asiasta eriävä mielipide.

Valtion ravitsemusneuvottelukunta on kokouksissaan kuullut useita asiantuntijoita ja saanut hyödyllistä tietoa mm. valmisteverojen ja arvonlisäveron soveltamisesta terveyden kannalta edullisten kuluttajavalintojen ohjaajana.

Valmisteverotus ei mielestämme ole oikea tapa edistää kansanterveyttä, koska oikeudenmukaisen veromallin rakentaminen terveysperustein on mahdotonta. Olipa verotuksen perusteena tullinimike, käytetty raaka-aine tai ravintosisältö, verotus perustuisi viime kädessä tullitariffinimikkeisiin. Tämä ei anna mahdollisuutta kohdistaa veroa tuoteryhmässään ravintoainekoostumukseltaan erilaisiin tuotteisiin. Näin ollen myös terveellisemmiksi katsotuista ja jopa terveysvaikutteisista tuotteista kannettaisiin vero. Lisäksi kansallisen valmisteveron alaisten tuotteiden valvonta veronkantoa varten on vaikeaa, koska sisämarkkinatuotteista rajavalvontaa ei voida suorittaa. Tämä aiheuttaa harmaatuontia ja kilpailuongelmia kotimaiselle elintarviketuotannolle. Em. verotusperusteiden ongelmallisuutta on selvitetty tarkemmin mm. Elintarviketeollisuusliiton internetsivuilla <http://www.etl.fi/www/fi/kannanotot/kannanotot/makeisverokanta.php>

Ravitsemusneuvottelukunnan esittämässä rasvaveron tarkastelussa tulee samalla tavalla ottaa huomioon se, ettei sitä voida oikeudenmukaisesti ja ravitsemusta ohjaavalla tavalla kohdentaa. Lisäksi Finravinto 2007 -tutkimuksen mukaan (Kansanterveyslaitoksen julkaisu 23 / 2008) transrasvahappojen saanti oli hyvin pientä (0,4 %) ja suositusten mukaista. Tästäkään syystä ei ole tarkoituksenmukaista harkita niiden verottamista. Lisäksi rasvaveron saisi aikaan suoranaisten rasvan hintavaikutusten lisäksi välillisiä muutoksia kuluttajahintoihin ja kilpailutilanteeseen, joita olisi perusteellisesti arvioitava. On myös vaarana, että alkutuotannossa tuottajat ja jotkut teollisuuden alat leimautuisivat terveellisten ja ei-terveellisten tuotteiden tuottajiksi. Erilaisilla verokannoilla voisi olla myös kielteisiä taloudellisia seurauksia tilatasolle saakka erilaisten markkinavaikutusten kautta.

Mielestämme tärkein tekijä terveellisten elämäntapojen omaksumisessa on kasvatuksella ja tiedotuksella: tasapainoinen ruokavalio ja riittävä liikunta ovat avainasemassa. Ruokavalio koostuu jopa sadoista eri elintarvikkeista. Kaikkia markkinoilla olevia elintarvikkeita voidaan sisällyttää terveelliseen ruokavalioon, kun huolehditaan, että kokonaisuus on kunnossa. Tasapainoisessa ruokavaliossa myös herkuttelulla on sijansa. Korostamme, että suomalaisten kansanterveyttä tuetaan parhaiten yritysten vastuullisilla toimintatavoilla ja monipuolisilla tuotevaihtojen tarjonnalla.

Kunnioitavasti

Marleena Tanhuanpää
ELINTARVIKETEOLLISUUSLIITO ry

Merja Söderström
PÄIVITTÄISTAVARAKAUPPA ry

Seppo Aaltonen
MAA- JA METSÄTALOUSTUOTTAJAIN KESKUSLIITTO MTK r.y